

RAHVAMUUSIK JA PILLIMEISTER VASSILI SEPP -95 (1916 - 2001)

Vassili Sepp oli tunnustatud rahvamuusik ja kandlemeister, viiekordne rahvapillilaureaat.

Mängida oskas ta pea kõiki rahvapille, alustades kanneldest, lõpetades puhkpillidega. Kuni kolmekümne aastaseni tegi Vassili üksikuid kandleid, aga sealt edasi juba regulaarselt ja nii valmis tõelise meistri kätetööna üle viiesaja pilli. Tema pill on olnud näitusel Torontos ja turistid on neid viinud Rootsi, Ameerika Ühendriikidesse, Norrase, Kanadasse ja mujalegi.

Vassili mängis kannelt omapärase katmistehnikaga, kandlemängutehnikat käisid ta käest õppimas ka Orissaare Muusikakooli õpilased.

Peale kannelde proovis Vassili teha ka teisi pille – valmis said löötpill, mandoliin, kitarr ja torupill. Omaette nähtuseks aga sai tema enda valmistatud „kombain“ - trummid, trummiharjad, kannel, suupill, pulmahobuse kuljused. Oma „kombainiga“ võitis ta mitmeid vabariiklikke konkursse.

Vassili laule ja pillilugusid on nauditud Eestis ja ka paljudes välisriikides. Tunnustused tulid nii Tallinnast kui Moskvast. Pillimehena käis ta esinemas kaugemalgi – Tadžikimaal, Ukrainas, Ungaris, Saksa DV-s, Norras ja Ahvenamaal.

PILLIMÄNGU JA LAULUGA LÄBI ELU

Vassili Sepp (rahvasuus Sepa Vassa, Tätsi Vassa) sündis 14. jaanuaril 1916. aastal Saaremaal, Pärsama vallas Tõre külas Tätsi talus kaheksalapselise perekonna esimese pojana.

8- aastaselt läks Vassili Koikla külakooli, seejärel edasi Pärsama kihelkonnakooli.

Külakoolis olid laulmise tunnid, õpetajal olid viiul ja harmoonium, millega laule saadeti. Kuna muusikaõpetaja oli luteriusku, õpetati koolis neljahäälseid luteri kiriku laule. Kihelkonnakoolis olid ka noodiõppimise tunnid, rohkem ei ole Vassa muusikaharidust saanud.

Juba Vassili vanemad armastasid muusikat. Ema laulis, isa mängis kannelt ning lõõtspilli ja laulis. Isa tegi ise ka kandleid ja õpetas seda kunsti pojalegi. Vassa oli kaheksa aastane kui isa talle esimese pilli tegi. Kui poiss oli umbes kümneaastane, *„hakkas isa ütleva, et see kannel on sulle tühine, nüüd sa teed endale ise kandle. Isa juhatab, millistest puudest teha ja nii ma oma esimese kandle tegingi“*./Intervjuu V. Sepaga 1. mai 1996/

Harjutamine pidi Vassilil tugev olema, sest juba kaheteistaastaselt oli esimene kord olla pulmas pillimees. Samal ajal hakkas ta mängima kannelt Tagaverel keelpilliorkestris, selles orkestris mängis noormees kuni sõjaväkke minemiseni.

Vaatamata väikesele kasvule oli Vassili pillimängu tõttu külatüdrukute hulgas „tahetav poiss“. Oma tulevase abikaasa Melaniega tutvus Vassa samuti muusika kaudu. *„Naine on saadud puhtalt pillimängu järgi. Laani mängis mandoliinet ja ma olen teda kannelt kah mängima õpetanud.“*/Intervjuu V. Sepaga 1. mai 1996/

Peale sõda oli Vassili Laani kodukülas, Randkülas Kõõtsal, väimeheks.

Kui 1951. aastal hakati maal kolhoose moodustama, kolisid nad abikaasaga Orissaarde. Võidu tänavale ehtasid koos raskel ajal perele kodu ja kuna Vassa oli hea korstnameister ja muidu nõutud ehitusmees, hakkas ta tööle ehitusbrigadirina. Hiljem töötas ta ka Orissaare Eriinternaatkoolis katlakütjana ja seal kooliski moodustas ta kapelli, mängijatele õpetas pillimängu ikka Vassili ise.

Orissaares hakkas Vassa osa võtma külakapelli esinemistest ja proovidest ja peagi sai temast kapelli eestvedaja. Kultuurimaja kapell oli algul 4-liikmeline, suuremas koosseisus mängis 12 liiget. Väiksem, 5-liikmeline seltskond käis väljas pidudel ja simmanitel mängimas. Need olid tuntud „Sepasellid“.

Ka Seppade pere lapsed hakkasid varakult pilli mängima. Nii sündis Seppade perekonnaorkester, kes peagi koduseinte vahelt kaugemal esinemas

hakkas käima. Eesti esimene pereansambel oligi perekond Sepa ansambel. „Tütar oli nii väike, nina ulatus üle lauaääre, mängis trianglit. Noorem poeg mängis kontrabassi ja vanem akordioni, Vassel mängis viisikannelt, mina saatekannelt. Tallinnas käisime esinemas, saime laureaateks ja puha“ , on meenutanud abikaasa Melanie.

Pillimängu juurde kuulus ka laul. Vassal oli repertuaaris üle saja vana lugulaulu, mis olid tavaliselt lõbusa sisuga ja hoogsad. „Olen püüdnud nii, et ühtegi lugu õhtu jooksul ei korda. Muidu öeldakse, mis pillimees sa oled! Olen ise ka mõned pillilood teinud. Kandleloos pole mingit vigurit. Hakkad pilli sõrmitsema ja leiad loo kohe üles.“ /Intervjuu V. Sepaga 1. mai 1996/

„Pillimäng on mind alati aidanud, mitmest raskusest olen pillimänguga üle saanud. Ja kui rõõmsaks see veel oma elu teeb, see pillimäng – järjest vilista ja laula“ - nii on öelnud Vassili päev enne 80 - ndat juubelit. /Oma Saar, 13. jaanuar, 1996/

Vassili Seppa pillimeistri ja rahvamuusikuna ei unustata. Kes on tema pillimängu ja laulu kuulnud, mäletab seda terve oma eluaja.

Kasutatud materjal:

- 1.) Aleksander Sünter Pilli- ja laulumees Vassili Sepp. Diplomitöö. Viljandi Kultuurikolledž, rahvamuusika kateeder, 1997
- 2.) Ott Aardam Sepa Vassa ja kannel. Referaat. Saaremaa Ühisgümnaasium, 1996
- 3.) Valdo Rüütelmaa Saaremaa rahvamuusik-pillimeister V. Sepp. Referaat. Tallinna Pedagoogikaülikool, 1993